

Mesečni bilten vodnobilančnega stanja kmetijskih tal v Sloveniji za zimsko obdobje (od 1. oktobra do 31. marca) 1. – 28. februar 2014

Ledeni oklep, poplave in plazenje tal so bile vremenske ujme letošnjega februarja. Kmetijska tla so bila ves čas presežno namočena. Poleg tega pa so skoraj ves čas previsoke temperature zraka v Primorju prezgodaj prebudile rast. Dober mesec dni prezgodaj, glede na dolgoletno povprečje podatkov fenološkega monitoringa, so že zacveteli nekateri zgodnji koščičarji.

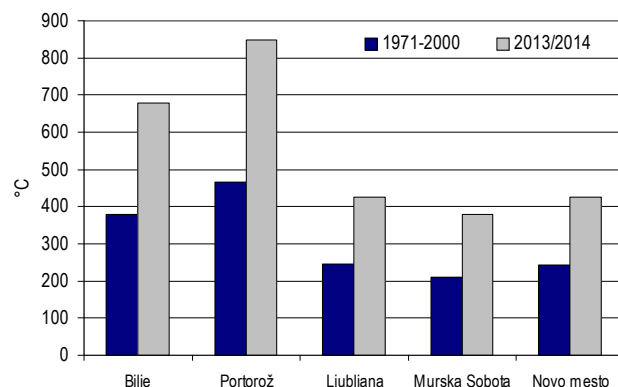
METEOROLOŠKE RAZMERE

V zadnjih dneh januarja in prvih dneh februarja je po velikem delu Slovenije težave povzročal žled. Žled nastane, ko je ozračje v spodnji plasti še preplavljeno s hladnim celinskim zrakom, v višinah pa k nam iznad Sredozemlja priteka toplejši zrak. Snežne padavine, ki nastajajo visoko v ozračju (med 2 in 6 km), pri padanju zaidejo v plast zraka s pozitivno temperaturo (ponavadi na višini med 1 in 2 km), se tam stalijo, nato pa padajo naprej proti tlom in zaidejo v okolje z negativno temperaturo. Dlje, ko padajo, bolj se podhladijo, deloma lahko tudi zmrznejo v leden dež. Ko pa podhlajena dežna kaplja naleti na oviro (različni predmeti, veje, žice ...) tako rekoč v hipu primrzne in postopoma se ledena obloga na predmetih debeli.

Zabeležili smo obilne padavine, na grafu vodne bilance lahko vidimo, kako zelo namočena je predvsem JV in osrednja Slovenija. Najhujše so poplave na Notranjskem, v Ilirski Bistrici so v 4 dneh namerili 309 mm padavin, kar je še enkrat toliko kot prejšnji rekord. Voda se je s poplavljenih območij počasi začela umikati šele proti koncu meseca. Po dežju smo ponekod zasledili tudi rumeno usedlino. Gre za puščavski prah, ki so ga močni južni vetrovi prinesli do nas. Tak prah je pravzaprav naravno mineralno gnojilo in nikakor ni škodljiv.

Razen v prvih dneh februarja so bile temperature zraka večinoma nad dolgoletnim povprečjem.

KUMULATIVNE EFEKTIVNE TEMPERATURE ZRAKA (> 5 °C) od 1.10.2013 do 28.2.2014 v primerjavi s povprečjem

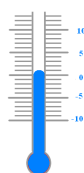
STANJE RASTLIN

Najprej sneg nato žled, obilne padavine, marsikje plazenje tal in nato poplave na Planinskem polju so zaznamovali letošnji februar. Škoda v gozdovih, na električnem omrežju, v poplavljenih hišah ter na gozdnih cestah je ogromna.

Stanje vodne bilance je bilo ves čas presežno, zato je bila tudi zasičenost tal z vodo obilna, zaradi česar je bilo prezimovanje ozimnih posevkov pod stresom, še posebno v prvih dneh meseca, ko je bila nad snežno odejo debela ledena skorja, pod njo pa so se posevki dušili v presežni talni vodi.

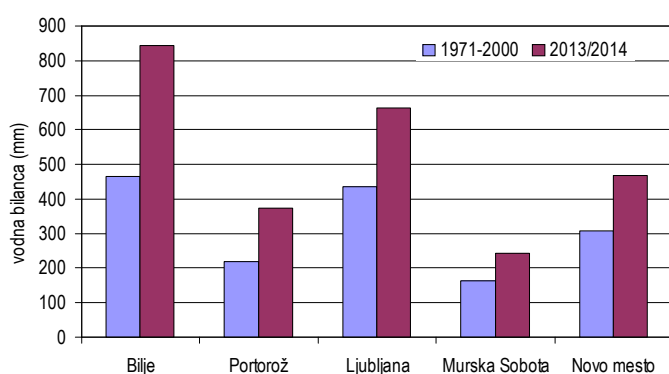
Kljub hladnemu začetku februarja, ko je bil velik del Slovenije več dni v ledenem oklepu, pa je bila akumulacija efektivne toplote v zimskih mesecih (nad 5 °C) za primerljivo obdobje dolgoletnega povprečja konec februarja vsaj enkrat presežena.

Na obali so zacveteli in odcveteli mandlji, zacvetele so tudi marelice in zgodnji ringloji. Tudi cvetni brsti zgodnjih breskev so se že obarvali rožnato. Splošen razcvet so zadrževale le razmeroma hladne noči s temperaturami zraka pod 5 °C in prevladujoča oblačnost s pogostimi padavinami. Prebujanje sadnih dreves je nastopilo prezgodaj, vsaj mesec dni pred dolgoletnim povprečjem. Tveganje za spomladansko pozebo bo, zaradi večje možnosti sovpadanja občutljivih fenoloških faz z nizkimi temperaturami zraka, veliko.

KUMULATIVNA VODNA BILANCA

1.10.2013 - 28.2.2014 v primerjavi z dolgoletnim povprečjem

TEMPERATURA IN STANJE TAL

Tla so bila po vsej Sloveniji zaradi obilnih padavin in taljenja snega in ledu ves mesec obilno namočena. Ne le na poplavljenih območjih, tudi na obdelovalnih kmetijskih površinah je presežna voda marsikje zastajala na površini. Temperatura v površinskem sloju tal (5 cm) se je v prvi tretjini meseca gibala med 0 in 3 °C nato je bila do konca meseca 5 in 6 °C. Na Obali in na Goriškem so bile temperature tal nekoliko višje, gibale so med 5 in 10 °C.